

EUROPE DIRECT
Prešov

12
2025

Newsletter

Informačné centrum EUROPE DIRECT-PREŠOV

„EÚ bližšia k obyvateľom Prešovského kraja a obyvatelia bližší k EÚ“

EÚ sa dohodla na trvalom zastavení dovozu ruského plynu a postupnom ukončení dovozu ruskej ropy

Európsky parlament a Rada Európska únia dosiahli predbežnú politickú dohodu, podľa ktorej Európska únia skutočne a natrvalo zastaví dovoz ruského plynu a postupne ukončí dovoz ruskej ropy.

Týmto historickým rozhodnutím sa ukončí závislosť EÚ od nespoľahlivého dodávateľa, ktorý opakovane narúša stabilitu európskych trhov s energiou.

Pre energetickú nezávislosť, konkurencieschopnosť, odolnosť a stabilitu trhu v Európe je nevyhnutné úplne vyradiť ruské fosílné palivá, uvádza sa v pláne REPowerEU. Predsedníčka Komisie Ursula von der Leyenová v tejto súvislosti uviedla: „Dnes vstupujeme do éry úplnej energetickej nezávislosti Európy od Ruska. Plán REPowerEU priniesol, čo sľúbil. Ochránil nás pred najhoršou energetickou krízou za posledné desaťročia a pomohol nám rekordne rýchlo sa zbaviť ruských fosílnych palív. Dnes sa tento dovoz natrvalo zastaví. Vyprázdňovaním Putinovej vojnovej pokladnice vyjadrujeme solidaritu s Ukrajinou a zároveň sa orientujeme na nové energetické partnerstvá a príležitosti.“

Trvalý zákaz dovozu ruského plynu

Vďaka tejto dohode sa postupne, ale natrvalo zastaví dovoz ruského plynu s tým, že dovoz LNG sa ukončí do 31. decembra 2026 a dovoz potrubného plynu do 30. septembra 2027. Pokiaľ budú úrovne naplnenia v členských štátoch nižšie, ako sa požaduje, môžu túto lehotu výnimočne predĺžiť do 31. októbra 2027. Dohoda sa týka najmä týchto záležitostí:

V prípade krátkodobých zmlúv o dodávkach uzavretých pred 17. júnom 2025 sa bude zákaz dovozu ruského plynu uplatňovať na LNG od 25. apríla 2026 a na potrubný plyn od 17. júna 2026. V prípade dlhodobých zmlúv o dovoze LNG uzavretých pred 17. júnom 2025 sa bude zákaz uplatňovať v súlade s 19. balíkom sankcií od 1. januára 2027.

Dovoz potrubného plynu na základe dlhodobých zmlúv bude povolený len do 30. septembra 2027. Pokiaľ by členské štáty čelili ťažkostiam pri plnení požadovaných úrovní skladovania, zákaz dovozu potrubného plynu by sa uplatňoval až od 1. novembra 2027.

Dodatky k existujúcim zmluvám budú povolené len na úzko vymedzené prevádzkové účely a nemôžu viesť k zvýšeniu objemov ani cien. EÚ teda najneskôr do novembra 2027 nadobro zastaví dovoz ruského plynu. Súčasťou politickej dohody sú silné záruky proti jej obchádzaniu, ktoré dopĺňajú platný rámec colnej kontroly a dohľadu.

Aby sa zákaz dovozu účinne uplatňoval, opiera sa o ustanovenia na zvýšenie transparentnosti, posilnenie monitorovania a zlepšenie výsledovateľnosti ruského plynu na trhoch EÚ. Na dovoz ruského plynu v prechodnom období možno získať predchádzajúce povolenie len po predložení veľmi podrobných informácií, ktoré potvrdia, že dovoz sa s určitou obmedzuje na objemy dohodnuté v historických (existujúcich) zmluvách. Pokiaľ ide o dovoz neruského plynu, dovozcovia musia poskytnúť informácie o krajine produkcie, s výnimkou dovozcov z tých krajín, ktoré v roku 2024 dodali do EÚ 5 miliárd m³ a majú buď zavedené sankcie, alebo nemajú infraštruktúru na dovoz plynu.

Postupné a koordinované zastavenie dovozu ruských fosílnych palív

Podľa dohody budú musieť členské štáty do 1. marca 2026 predložiť národné plány diverzifikácie, v ktorých načrtnú opatrenia na diverzifikáciu svojich dodávok plynu a ropy. Takisto budú musieť do mesiaca od nadobudnutia účinnosti nariadenia oznámiť Komisii, či majú uzavreté zmluvy o dodávkach ruského plynu alebo prijali zákony na ich zákaz.

Komisia plány posúdi a v prípade potreby najneskôr do troch mesiacov od doručenia plánov vydá odporúčania. Komisia je pripravená počas celého procesu členským štátom podporu.

Aby sa zabránilo obchádzaniu zákazu dovozu plynu, v novom nariadení sa stanovujú monitorovacie mechanizmy a povinnosť orgánov spolupracovať a vymieňať si o dovoze zemného plynu informácie. Komisia bude podporovať členské štáty a spolu s Agentúrou EÚ pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ACER), Európskou prokuratúrou (EPPO) a Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF) bude pozorne monitorovať pokrok a vplyvy postupného zastavenia dovozu ruského plynu a ropy.

Zdroj:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_25_2860

Európania vidia silné výhody členstva v EÚ a vyzývajú na asertívnejšiu Úniu

Z najnovšieho prieskumu Eurobarometra vyplýva, že takmer tri štvrtiny občanov EÚ sa domnievajú, že ich krajina profitovala z členstva v EÚ. Podpora eura, ako aj spoločnej obrany a bezpečnosti patrí medzi doteraz najvyššie zaznamenané. V spornom geopolitickom prostredí Európania čoraz viac požadujú silnejšiu a asertívnejšiu EÚ s posilnenou hospodárskou nezávislosťou a spoločnou obranou a bezpečnostnou politikou.

Európania vidia výhody členstva v EÚ

74 % Európanov tvrdí, že ich krajina profitovala z členstva v EÚ. Takmer šesť z desiatich občanov EÚ (59 %) je tiež optimistických, pokiaľ ide o budúcnosť EÚ.

Ďalej takmer tri štvrtiny respondentov (73 %) sa domnievajú, že sú občanmi EÚ. Dôvera v EÚ zostáva na vysokej úrovni, pričom 48 % tvrdí, že dôveruje EÚ.

Európania si želajú silnejšiu a asertívnejšiu EÚ

Dve tretiny respondentov (67 %) súhlasia s tým, že Európska únia je miestom stability v nepokojnom svete. Podpora posilnenia hospodárskej nezávislosti EÚ je obrovská: 83 % sa domnieva, že Únia by mala diverzifikovať obchodné vzťahy na celom svete.

Takmer osem z desiatich Európanov (79 %) je za spoločnú obrannú a bezpečnostnú politiku medzi členskými štátmi, čo je druhý najvyšší výsledok od roku 2004. Zabezpečenie mieru a stability zostáva do určitej miery opatrením, ktoré bude mať v krátkodobom horizonte najväčší pozitívny vplyv na život európskych občanov (vybraných 42 %), po ktorom bude nasledovať vytvorenie väčšieho počtu pracovných príležitostí (26 %), zabezpečenie dodávok potravín, zdravia a priemyslu v EÚ (25 %) a riadenie neregulárnej migrácie (24 %).

Pokiaľ ide o rozpočtové priority EÚ, občania by chceli, aby sa rozpočet EÚ vynakladal na zamestnanosť, sociálne veci a verejné zdravie (42 %), vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež, kultúru a médiá (36 %) a obranu a bezpečnosť (35 %).

Európania prejavili rekordnú podporu euru

Prieskum Eurobarometra zaznamenal historicky najvyššiu podporu spoločnej meny v EÚ (74 %) a druhú najvyššiu podporu v eurozóne (82 %). Pokiaľ ide o vnímanie situácie európskeho hospodárstva, 46 % Európanov ju považuje za dobrú, zatiaľ čo 46 % ju považuje za zlú. Väčšina občanov (49 %) si myslí, že európska hospodárska situácia zostane v nasledujúcich 12 mesiacoch stabilná.

Pokračujúca a stabilná podpora reakcie EÚ na vojnu na Ukrajine

Vzhľadom na útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine 81 % európskych respondentov súhlasí s prijímaním ľudí utekajúcich pred vojnou do EÚ, zatiaľ čo viac ako tri štvrtiny Európanov (77 %) podporujú poskytovanie finančnej a humanitárnej podpory Ukrajine. 73 % občanov EÚ podporuje hospodárske sankcie voči ruskej vláde, spoločnostiam a jednotlivcom, zatiaľ čo takmer šesť z desiatich (59 %) súhlasí s tým, aby EÚ udelila Ukrajine štatút kandidátskej krajiny, a 57 % súhlasí s tým, aby EÚ financovala nákup a dodávky vojenského vybavenia pre Ukrajinu.

Invázia Ruska na Ukrajinu zostáva najdôležitejšou otázkou, ktorej EÚ čelí (o 26 %), po ktorej nasleduje prisťahovalectvo (o 20 %), medzinárodná situácia (19 %), ako aj bezpečnosť a obrana (18 %). 77 % európskych respondentov súhlasí s tým, že ruská invázia na Ukrajinu predstavuje hrozbu pre bezpečnosť EÚ.

Zdroj:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_25_3032

EK navrhuje program EÚ pre mestá s cieľom formovať mestskú budúcnosť Európy

Európska komisia predstavila program EÚ pre mestá, ktorý posilňuje politiku rozvoja miest a posilňuje úlohu miest v budúcom raste a rozvoji Európy.

Program EÚ pre mestá ponúka strategickú víziu na posilnenie postavenia miest pri riešení miestnych výziev, ktoré prispievajú k plneniu širších cieľov EÚ. Poskytuje jednotný rámec na posilnenie územného a mestského rozmeru politik EÚ a zefektívnenie existujúcej podpory pre mestské oblasti. Okrem toho vyzýva na intenzívnejší dialóg s miestnymi orgánmi o ich potrebách a skúsenostiach s cieľom poskytnúť informácie pre budúce politiky a právne predpisy EÚ.

Mestá sú kľúčovými centrami prosperity a konkurencieschopnosti Európy a zohrávajú kľúčovú úlohu pri vytváraní pracovných miest, sociálnej inkluzívnosti, dekarbonizácii a udržateľnosti. Preto sú v popredí riešenia zásadných výziev pre budúcnosť kontinentu.

V súčasnosti žije približne 75 % obyvateľstva EÚ – približne 340 miliónov ľudí – v mestách a mestských oblastiach. To podčiarkuje význam miest ako centier talentov, inovácií a investícií. Mestá však čelia významným výzvam, ako sú cenovo dostupné bývanie, vysoké náklady na energiu, bezpečnosť, sociálna segregácia a vplyvy na klímu.

Okrem toho si demografické zmeny a dopyt po verejných službách vyžadujú adaptívne stratégie na udržanie kvalifikovanej pracovnej sily a posilnenie hospodárskej a sociálnej súdržnosti.

Tri hlavné oblasti činnosti

Nepretržitý dialóg: nadviazanie každoročných dialógov na vysokej politickej a technickej úrovni s mestami s cieľom diskutovať o politikách EÚ ovplyvňujúcich mestské oblasti, aby sa lepšie pochopili a zohľadnili potreby miest.

Zjednodušenie a budovanie kapacít: nová platforma miest EÚ upevní a zjednoduší podporu EÚ pre mestské oblasti, čím sa zabráni fragmentácii.

Investície: EÚ už poskytuje mestám a mestským oblastiam značnú podporu prostredníctvom politiky súdržnosti, ale aj dodatočnú pomoc, ktorá je k dispozícii prostredníctvom viacerých odvetvových politík. Cieľom Komisie je ďalej podporovať mestá. Navrhla ambiciózný dlhodobý rozpočet, ktorý poskytuje príležitosti na podporu miest, napríklad prostredníctvom národných a regionálnych plánov partnerstva, nástroja EÚ, Európskeho fondu pre konkurencieschopnosť, programu Horizont Európa a programu Globálna Európa.

V programe sa uvádzajú aj nadchádzajúce príležitosti pre mestá vrátane výzvy na otvorenie inovačných opatrení európskej mestskej iniciatívy začiatkom roka 2026 a vypracovania pravidelnej správy o stave európskych miest. Vykonávanie programu EÚ pre mestá sa začína v súčasnom finančnom rámci a bude pokračovať počas nasledujúceho programového obdobia.

Zdroj:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_25_2908

Študentská stáž v Informačnom centre Europe Direct Prešov

Informačné centrum Europe Direct Prešov organizuje program neplatených študentských stáží, ktorého cieľom je poskytnúť študentom vysokých škôl príležitosť spojiť teoretické vedomosti s praktickými skúsenosťami a umožniť im oboznámiť sa so základmi činností informačného centra, EÚ a európskych inštitúcií.

Čo táto stáž ponúka?

- prax v odbore
- možnosť lepšieho umiestnenia na trhu práce
- prepojenie teórie a praxe
- získanie nových znalostí a skúseností
- odborný dohľad interného mentora
- nadviazanie profesionálnych kontaktov
- zoznámenie sa s kultúrou a etiketou daného prostredia
- zdokonalenie sa v cudzom jazyku
- účasť na konferenciách
- pomoc pri príprave podujatí

Nutné predpoklady

- záujem o dianie v Európskej únii
- prehľad o základoch fungovania EÚ, jej rozhodovacích procesoch a inštitúciách
- schopnosť pracovať s informačnými a komunikačnými technológiami

V prípade záujmu pošlite svoj životopis spolu s krátkym motivačným listom v slovenskom jazyku na adresu: europedirect@sfpa.sk

Sieť informačných centier, dokumentačných centier a konferenčných prednášateľov sa nachádza vo všetkých členských štátoch, aj v tom Vašom

Obráťte sa na vaše miestne informačné centrum Europe Direct v akomkoľvek úradnom jazyku EÚ a získajte:

- odpovede na otázky o vašich právach občana EÚ, o fondoch a pod.
- pozvánky na miestne informačné/kontaktné podujatia o EÚ
- dokumenty a publikácie EÚ
- odporúčania na zdroje informácií
- kontakty na príslušné organizácie

Obráťte sa na najbližšie európske dokumentačné centrum a získajte:

- prístup k oficiálnym publikáciám a dokumentom EÚ (v elektronickej alebo tlačenej podobe)
- pomoc pri vyhľadávaní podrobných informácií o právnych predpisoch, politikách a inštitúciách EÚ
- odborné školenia pre študentov zamerané na rešerš údajov súvisiacich s EÚ na výskumné účely

Plánujete zorganizovať vo vašom okolí podujatie zamerané na EÚ? Nájdite odborného konferenčného prednášateľa EÚ (právnicki, konzultanti, akademici).

Viac info: https://europa.eu/european-union/contact/meet-us_sk

EUROPE DIRECT
Prešov

europedirect@sfp.sk

www.edpresov.sk

Europe Direct Prešov

Edpresov

Europe Direct Prešov

17. Novembra 6600/1, 080 01 PO

Názory vyjadrené v diele vyjadrujú len názor autorov a Európska komisia nie je zodpovedná za prípadné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii. Vydané s podporou Európskej komisie. Vydané za pomoci spolufinancovania EÚ.

